

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Historia Leuitici

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

Gressa ois multi

etudo obtulit iuxta sba moisi men-
 te promptissima quicquid p̄cio-
 sius habuit. z cū tāta copia q̄ cōpulsū sūt ar-
 tifices voce p̄conis clamare: ne q̄s̄q̄ vltra of-
 ferret. Fecerūtq; beseleel z oliaab cūcta q̄ s̄
 bi fuerāt: z sicut fuerāt impata. Et s̄m Joses
 phum Om̄e t̄ps ad op̄ faciendum trāsūt in
 mensib; vij. Om̄e aurū qd̄ expensum est in
 ope sanctuarij. xxxij. talēroz fuit. z. dcc. xxx.
 sicloz. ad p̄dā factuarij fuit p̄terea. c. talē
 ta argenti: et q̄b; p̄late sūt. c. bales sanctuarij
 De mille āt. dcc. lxxv
 facta sūt capita colu-
 mnarū: q̄ etiā vestite
 erant argento. Eris
 quoq; oblata sunt ta-
 lēta. lxxij. mil. z. cccc.
 sicut. Obtulerūt autē
 a. xx. ātis z sup. dclij
 mil. z. dl. Igit̄ men-
 se primo secundi an-
 ni in prima die men-
 sis erexit Moyses ta-
 bernaculū. operūtq; nubes tabernaculuz;
 cū lux serena esset: nō p̄cellosa sed lucida. nō
 t̄n p̄ quā trāsiret aspectus: sed q̄lem decebat
 p̄sentiam dei. Et ad nebule elevationez illi
 deinceps mouerūt castra: z ad depositionez
 depofuerūt. z dum stabat sup tabernaculuz;
 z ipsi stabant. eratq; ignis in nocte.

Historia leuitici.	Capitū. j.
Premittit̄ diuisio vtilis	ca. ij.
De holocaustis z mō offerendi	ca. iij.
De sacrificijs pacificis z salutarib;	ca. iij.
De oblatione inanimatoz	ca. v.
De hostia p̄ peccato	ca. vj.
Pro peccato sacerdotis	ca. vij.
Pro peccato synagoge	ca. vij.
Pro peccato principis	ca. ix.
Pro peccato anime	ca. x.
De igne iugi z electioe cinerū	ca. xj.
De esu adipis z sanguis p̄hibito	ca. xij.
De p̄secratioe sumi sacerdotis z mioz.	ca. xij.
De potestate offerendi eis datar accipiendi	ca. xij.
partes suas	ca. xij.
De prima oblatioe sacerdotū. z de igne da-	ca. xv.
ro de sublimi	ca. xv.
De morte nadab z abiid.	ca. xvj.

De discretioe cibozum	ca. xvij.
De purificatioe puerpere	ca. xvij.
De cognitioe leproz	ca. xix.
De purificatioe leprosi	ca. xx.
De viro spermatico et muliere emorroisla.	ca. xx.
capitul.	xx.
De vitula rufa z birco apompelo z de cine-	ca. xxij.
ribus asperionis	ca. xxij.
De purificatioe immundoz	ca. xxij.
De p̄sonis exclusis a m̄simonio	ca. xxij.
Catalogus quorundā p̄ceptoz	ca. xxv.
De tribu generib; panum	ca. xxvj.
De sanctimonia sacerdotū	ca. xxvij.
De pena blasphemii	ca. xxvij.
De talione legis	ca. xxix.
De obseruantia subisset.	ca. xxx.
De benedictioib; z maledictioib;	ca. xxx.
De decimis z votulis	ca. xxxij.

Historia leuitici Capitulū p̄mū.

Etia distin

ctio historie quā scripsit
 moyses grece d̄r leuitic⁹
 qz de electioe z misterio
 leuitaz agit. latine offer-
 tor⁹ vel sacrificat⁹. qz

de sacrificijs z de his q̄ offerebantur ex lege
 tractat. Hebraice vero vageca. qd̄ sonat ml-
 nisteriales. Vocauit āt moyses more hebre-
 oz q̄ a principijs libroz nomināt eos: sicut
 nos officia missaz z euāgelia. vsq; cū dicim⁹
 dñica q̄ cantatur. Populus sion. vel legif.
 Erūt signa in sole z luna. Inchoatur aut̄ sic
 liber iste. Vocauit āt
 moysen z locutus est
 ei dñs de tabernacu-
 lo federis dicēs. Vo-
 mo qui obtulerit ho-
 stia si fuerit holocau-
 stū. z de armētis ma-
 sculum offeret. Pro
 aut̄ habet in hebreo
 ya. qd̄ em̄ sonat. et te-
 tra vocauit.

Moyses hūc libruz
 et duos p̄cedentes z
 duos p̄sequentes cō-
 posuit. sed eos sicut
 nūc sunt distincti nō
 distinxit. imo cū ipse
 p̄posuisset eos. totū
 opus quasi in vnuz
 corp⁹ et volumen re-
 degit Esdras vero q̄
 dicit⁹ est veloz scriba
 z q̄ totā bibliothecā a babylonijs cōbustaz
 reparauit. s̄ op⁹ in q̄nq; p̄titiōes diuisit siue
 in q̄nq; libros q̄ dicit̄ sunt pentateucus.
 Premittitur diuisio vtilis.
 Capitulum. ij.

Dividendus de

a doctrina z traditioe sacrificioꝝ q̄ sequit̄. q̄dā plibanda sunt in hūc modū. Quinq; p̄siderāda sūt h̄. Sacrificia q̄ deo offerunt. p̄sone a quib; offerunt. tempoz qm̄ offerunt. loca vbi offerunt. cause p quib; offerūt. Triplex aut̄ eoz que offerebat̄ tur rite occurrit discretio. Aut̄ em̄ erat oblatio de animalib; z sacrificiū dicebat̄. nec ante viij. die nativitatis poterat offerri: nec eadem die mater z fetus eius. Aut̄ de sicca materia. vt similia. pane. thure. z p̄p̄le dicebat̄ oblatio Aut̄ de liq̄dis. vino z oleo que p̄p̄le libamen vel libatio dicebat̄. licet his nominibus scriptura qm̄q; indifferēter vtat̄. Per sone vero offerentiū due. anima vel synagoga. Animaz vero alia sacerdos. alia p̄nceps alia puata. de quib; suis locis dicit̄. sicut d̄ locis z temporib; suo loco. Causaz quoq; triplex erat differentia. Offerebant̄ em̄ quādoq; necessario. qm̄q; sponte. qm̄q; casu. Necessario aut̄ vel ex voto. vel ex p̄cepto. Sane ex p̄cepto offerebant̄ primitias frugum. vuaruz. fructuum. Decimas quoq; eozundem z insus per animalium. P̄t̄i mogenita quoq; animalium z liberoꝝ. Oblationes etiā tr̄sum solennitatum zc̄. in hunc modū. Vel autem z fermentum nūq; offerebant̄ domino. t̄m̄ primitie eoz temporib; suis offerebant̄ sacerdoti. s; n̄l ex eis sup̄ altare ponebat̄. Cōmuniter autem a nullo sacrificio sal deesse debebat. z iō dicebat̄ sal federis. q; nō erat fas hoc transgredi. Porro fm̄ ordinē libz a sacrificijs inchoandum est.

De holocaustis z modo offerendi.

Capitulum. III.

Sacrificioꝝ alia

holocausta. alia sacrificia. Et p̄mo de holocaustis videam; Holocausta dicebant̄ illa sacrificia q̄ tota incen-

debant. Holon em̄ totū. cauma incendū d̄z fiebat aut̄ t̄m̄ in trib; armētis sc; z pecudibus. sed t̄m̄ de ouibus et capris. Et in auit̄ sed t̄m̄ in turture z columba. De armentis z pecudib; sic Offerebat̄ t̄m̄ masculus anniculus. s. vni^o anni vl̄ circa. sup̄ annū non. T̄m̄ qm̄q; ostia agnus: qm̄q; aries appellat̄. Hos em̄ supra annum poterat offerri vt ait Iosephus. Erat q; imaculat̄. qd̄ nō de macula velleris s; corpis intelligendū est. s. nō debis le. aut fracto mēbro. aut papulas h̄ns. aut scabiē. aut cecū z hm̄ol. Offerebat̄q; primo sacerdoti ad ostium atrij. vt videret si ido neū esset ad offerendū postea ad ostium tabernaculi offerebat̄ d̄no p̄ manuū impositionē sup̄ caput: lotis prius manib;: q; p̄ter mare sacerdotū erat in atrio duo maria. vniū viroz; et alteꝝ muliez. T̄m̄ z a loco offerendi ab hebreis hostia dicebat̄. Steriles aut̄ ab hostib; vincēdis hostiam. et a vicis hostib; victimā cōsueuerant appellare. Victimā p̄o hebrei a vicēdo dixerūt. q; vincitū adducebatur animal. Oblataz sic hostiam reducebat sacerdos ad altare holocaustorum z stans ad aquilonē imolabat eā corā d̄no ad latus altaris z in h̄spectu sanctorū. fundebatq; sanguinē ei^o circa crepidinem altaris in circuitu. Hebreus habet parietē Joseph^o limbū. forte labium sup̄eminens detractaq; pelle hostie q̄ erat sacerdotis artus in frustra conculdebat. quib; lotis cū capite pedibus z in testinīs adolebat oīa sup̄ altare i holocaustum et odorē suauē d̄no. Nō est credendum q; in nidore seu odore carniū deles-

Papula est oris infirmitas. que gallice d̄z lampast.

Unde hostia fm̄ hebreos aliter fm̄ gentiles.

Vicia q̄ cecidit dextra victrice vocat̄. Hostibus a domit̄ hostia nomen habet. Domit̄is posuit pro domandis metri necessitate.

Quedā hostia imolabatur a sacerdote q̄ erat aliq̄ntulū magna. cui^o sanguis effundebatur ad crepidinem altaris. Alia hostia q̄ maior erat occidebatur: ita q; sanguine ei^o aspergebat sacerdos parietes ipsius altaris. Erat autē et hostia maxima que sacrificabat̄. cui^o sanguis effundebat̄ ab

b

et aremur dñs. sed po ipso imolante super
 tius in re significata cornua ipsius altarj
 et deuotione offeren
 tium. Sinaut de autibus fieret holocaustū
 fiebat sic. Sed cum duo offerret vt dictū est
 pmo homo de israel: postea sacerdos. Quō
 ab hoie offerebat auricula: tacet. Forte quia
 eodē modo quo et pecus. forte tm̄ sacerdoti
 Offerebatur autē pullus turturis vel colū
 be cui frangebatur sacerdos collū sola manu.
 Non em̄ licebat sacerdotibz ferrū leuare sup
 auem. Et retorto collo cū capite sub ascella
 vngue cutē collī vbi fractū erat rumpebat z
 fuso sanguine circa crepidinē altaris. vesicu
 lam gutturis z plumas p̄iciebat ad orientē
 in loco secreto vbi cineres effundebāt. p̄fra
 gisq; ascellis manu: adolebat eam sup altare
 in holocaustū. Et hec erāt minora z simpli
 cia holocausta q̄ voluntarie fiebant. Erant
 quedā maiora quadā necessitate facta. que z
 sanctiora quodammō. qz totū incendebat z
 pellis z finus. de quibz post dicit. quodā
 modo min⁹ digna. qz sup altare non crema
 bant. Hūc de sacrificijs partialibz psequa
 mur z voluntarijs.

De sacrificijs pacificis z salutaribz.
 Capiculum, III.

Drum quedam

b erant pacifica. quedā salutaria. q̄
 scz pro salute danda. vel data: vl
 cōseruanda offerebant. Similiter z p pace
 vel ad deū vel ad homines. vel qz ad bonuz
 pacis fiebāt. cum cuiq; qd suum erat dabat
 scz deo z sacerdoti z offerētī. Fiebat autē cuz
 erat de animalibz de armento tm̄: et de pecu
 dibz pdictis. de autibus vero nō. Sane in
 mō offerēdi ab hoie vel sacerdote idē fiebat
 cū hostia holocausti. S; in hoc erat differē
 tia. qz hic offerebat mascul⁹ vl femina. z an
 nical⁹ vl grandiora: immaculata tm̄. Pars p̄o
 hostie offerebat dño. ps erat sacerdotū relis
 qua offerentū. De armento hec offerebant
 dño. Omnis adeps q̄ est pinguedo interio
 rum offerebat. Pinguedo em̄ supra carnem
 animalis aruina vel lardus dicit. Que carni
 admixta proprie pinguedo: que in intestinis
 adeps est. Est autē triplex adeps. vitaliū. id ē
 cordis z v̄tris. Adeps iecoris. Lepatis que
 reticulū dicit. qz inuoluit ad modū retis. Et
 est adeps renū. Hos tres adipēs duosq; res

nes. id ē illa z renūculos adolebat sacerdos
 sup altare. Eadē etiā d capra dño offerebat
 Si vero de ouibz erat oblatio p̄ter pdicta
 offerebat de ea cauda integra: quā lumbz
 vocāt. lxx. Pellis vero erat sacerdoti q̄ offer
 rebat illō. Armus p̄o dexter q̄ dicebat sepa
 ratiois. et pecc⁹ qd dicit eleuatiois. et qre sic
 dicebant infra dicit. cedebāt in vsus sacerdo
 tum. et lingua cū faucibz tradūt. s; in textu
 nō memini me legisse. Forte pectori adhe
 rant. z cū pectore ab aīali tollebant. Vñ suf
 fecit noiāsse pecc⁹. et his vescebant sacerdo
 tes in domibz suis: cū vxoribz z liberis z do
 mo tota mundis tm̄.

etia q̄ in domibz im⁹ Diuersis modis effi
 molabāt cā epulū vl ciebant mundi tactu
 religiosi pect⁹ z ar mortuorū. et multis
 mū dabāt. Reliqua alijs modis d quibz
 erāt offerētū: et inde infra dicit.
 epulabant corā dño
 in loc⁹ ad hoc deputatis: in sp̄o atrio vel in
 p̄ta. Liebat etiā ex his tā sacerdotibz q̄ alijs
 edere duobz diebz. si qd superat in diē tertū
 cremabat. Et nota qz nullū aīali offerebat
 vel in holocaustū. vel in sacrificiū sine liba
 mentis suis. sed de libamentis p̄prius infra
 erit tractatus.

De oblatione inanimatoz.
 Capiculum, V.

I vero manus

f hois animal inuenire nō poterat
 offerebat p salute vel pace simila
 farinā scz delicatissimā. fundēs sup eā oleū:
 et dicebat simila oleata: vel oleo fermentata
 Thus offerebat cū ea. Sacerdos autē totū
 thus z pugillū plenū simile oleate: adolebat
 sup altare memoriale. i. in memoriā offerētis.
 vt scz dñs memor esset eius vel sacerdos ad
 dñm: reliquū erat sacerdotū. Tradūt hebrei
 nō sp̄ plenū pugillū offerre: sed p q̄ntitate si
 mile minus poterat offerri intantū: qz etiam
 impleto pugillo oēs digitos poterat apire
 sacerdos p̄ter medicū. et illud tantū illū qd re
 manebat inter illum digitum et volam suf
 ficiebat. Josephus vero drachmam vnā of
 ferendam dicit. Si
 p̄o sacrificiū de simi
 la coctum offerebat
 panes sine fermento
 conspersos oleo. co/
 Nū farina redacta fia
 it in panem. Quidaz
 dicit. uij. genera pan
 nū fuisse. coctū z cū

Leuitici

ctos in clibano, vel i craticula offerbat. z lagana azima, id e latos panes z tenues no conspersos sed linitos oleo, Quidam tñ p lagana panē coctum in aqua intelligūt: vt sit tertius genus panis a cocto in clibano z cocto i craticula Si vero coctū in sartagine offerbat: psum oleo et sine fermento erat et diuidebat minutatim. Ex his oblatz sacerdos memoriale adolebat corā dño, de panibus vnū: et de frustis vnum, reliquum erat aaron et filioz eius ad edendū cum omni domo sua: z equa sorte diuidebatur eis. In hebreo pter clibanū trīa ponuntur, marchelilis: machebach, michar, Barchesilis sonat cōsilia trīa, quod sartagini cōuenit propter stridorem et sursurium fricure, Dichar rete vel cribrū, Habebach forte scaturiens potest esse patella, in q coctio liqda fit, potest etiā eē tertia spēs sacrificij, s. a salutari z pacifico p grāzactōe vel p victoriā, s. z vlt aliq bono euentu inopinato, Et pōt dici fieri casu vt sit vna species sacrificij quod fit casu.

De hostijs pro peccato.

Capitulum, VI.

De hostias salu

p tares pres cepit dñs Tamē omnia hec sacrificia indifferēter sepe dicuntur sacrificia pacifica, De hostijs p peccato z pro delicto, Dicit aut peccatū grauius s. qd ex industria est factū, Delictū leuius, s. qd ex ignorantia Al peccatū cum fit qd faciendū non est Delictū qd derelictū cū nō fit, qd faciendū est, Et iuxta psonas peccantiū erat diuersitas sacrificiorum.

Pro peccato sacerdotis,

Capitulum, VII.

Stinguuntur au

tem hic qñ qñnoz psona, sacerdos, synagoga, i. populus, princeps, ania, Si ergo sacerdos qui inunctus erat peccabat: delinquere faciens plm: faciebat q sequunt, Ad dñm ē, Qui inunctus, Nō qñ oēs inuncti essent: sed ad differentiā illoz q cū essent de genere sacerdotali, ppter maculā corpis, nec inungi poterāt nec ministrare, Qd etiā additū est, facies plm peccare, forte generale ē, qz pccm qd libet cuiuslibet sacerdotis, trahit in exemplū, Et est dictū ad exaggerationē peccati, Vel specialiter dictū est, cū, s. s. bo vlt aliq mō populū ad peccandū puocauerit, Vel sane sic in hebreo hī, Si sacerdos q inunctus ē peccauerit ad culpā ppli, s. ita vilitē z aperte quasi vnus de ppo: qd valde indecēs est, tūc inqz offerrebat p suo peccato p manū impositionē ad ostiū tabernaculi vitulū immaculatus Quid vitulū? ppa ho et coram altari imolabatur: ista erat sacerdotū, hauriensqz de sanguine inferebat illū in tabernaculū, z intingens in eo digitū: aspergebat illū septies cōtra velū sanctuarij, z de eodē ponebat sup cornua altaris incensī: z egrediēs reliquū sanguinis fundebat circa crepidinē altaris holo causti, et oēm adspē cū renitō et renunculis adolebat sup altare, sicut z de vitulo hostie pacificoz, Pellē vero z oēs carnes cū funo etiā efferebat extra castra in locū mūdū vbi cineres effundī solebāt, z incendebāt ea super struem lignoz.

Pro peccato synagoge,

Capitulum, VIII.

Mod si ois tur

q ba p ignorantia fecerat qd ptra mādātū dñi est: offerrebāt sentiores populi ad ostiū tabernaculi p manuz impositionē vitulū, z fiebat de vitulo sic z de poro, p pccō sacerdotis, Et orāte p eis sacerdotē, ppter erat eis dñs in duobz tm, Hic innuit differētia int pccm sacerdotis z ppli, qz s. z sacerdos nō dicit peccare p ignorantia, non em licz ei tgrare mādātā dñi, Itēz qz nō legit qd orare p sacerdote, qz si pccatus fuerit incātor a serpēte: qd medebit ei, Ecce pter differētia inter holo causta hec et pdicta, Qd etiā supra notat qz ex his nihil erat sacrificij, totum dñi, capitulū,

Historia

cremabat. necq; mēbra istoz cū capite: pedibus z intestinis lotis ponebant sup altare. Generalis em̄ erat regula, qz de cuius sanguine inferebatur i sanctuariū: nll ex eo licebat rmanere, nec aliqd ex eo sup alta re adolebat nisi adeps cum renibus z renunculis. In modo etiam offerendi z numero sacerdotū offerentium erat differētia. De carnibz em̄ holocausti sacrularis fiebant nouē partes quas sup altare ponebāt nouē sacerdotes: quisq; suā. vnus vero q̄ttuo: simul offererat. scz caput z pedes et secur et intestina lota aqua, duo vero sanguinē offerabant: vt omnes simul essent duodecim.

Pro peccato principis.

Capitulum. IX.

Si peccauerit p̄ri

Scep̄s: q̄ z chiliarchus dicit vel tribunus: p̄ ignorantia, z post intellexerit peccm̄ suum vel p se vel p alium, offerat ad ostium tabernaculi per manus impositioz hircum immaculatū. Quo imolato tangebatur sacerdos digiti in sanguine q̄ tangebatur cornua altaris holocausti, reliquū fundens ad basim e: z adolebat ad adipem renes z renunculos: reliq̄ erāt sacerdotum. Sed quia erat hostia p peccato et de sanguine ei tincta cornua altaris holocausti, carnes ei erant sancte, z sanctificabāt que eis erāt tacta, s; nō q̄libet: imo in genere suo, caro carne, simila simila, panis panē, z nō vescebat eis nisi sacerdos vnctus z mūdus et nō nisi in loco scō. z nō nisi in eadē die q̄ offererant. si qd restidū esset igne cōburnebat. Si vestis polluebat e: sanguine abluēbat vt nullum remaneret in ea sanguinis vestigiū, alioq̄n vzebat. Vas testium in q̄ coquebat caro: statim frangebatur, erēū defricabat z lauabat aqua.

Pro peccato aie.

Capitulum. X.

Si autē pecca

Cbat p ignorantia aia de p̄lo ter

re offererat caprā immaculatā eo mō quo alij vel agnum, z fiebat de hachostia eodē mō quo z de hircu p̄ncipis. Si autē nō poterat manus eius inuenire pecus: offererat duos pullos turturis vel colūbe, quorum alter offererat dño in holocaustū, alter erat sacerdotū: cuius tñ sanguis ad fundamētū altaris holocausti distillabat. quia p peccato erat. Quasi nec auctulas poterat inuenire, offererat simlā decimā partē ephl, nec mittebat in ea oleū aut thus: qz pro peccato erat. Cuius memoriale sacerdos adolebat sup altare, reliquum ipse habebat in munere.

De igne ingi z electione cinerz.

Capitulum. XI.

Terum locutus

Iest dñs ad moysen. Ignis sp̄ in altari ardebit: quē nutrit sacerdos subiciens mane ligna per singulos dies. Et erit ignis ex eodē altari, nō aliunde sumpt̄ apponet. Cum p̄o cineres supabūdabant induebatur sacerdos vestibz q̄ttuo: sacerdotilibz q̄s p̄taxauim, z tollens cineres de altari reponebat i peluim iuxta altare, z depositis vestibz sanctis, indutusq; alijs forte ad h̄ destinatus vel etiā suis p̄rijs: cineres efferebat extra castra, z in loco mūdissimo vsq; ad fauillā faciebat cōsumi.

De esu adipis z sanguinis p̄hibito.

Capitulum. XII.

Ec de oblationi

Bus dicta sufficiant hic. In numeris de oblatōibz septē legalium festoz legi. h̄ addendo q̄ ois adeps domini erat. Adipē z sanguinē nō comedetis oino: qd̄ intelligit de aialibz oblati, tñ p̄pter illō iudei ab oi adipe abstinebant. Sed verū q̄ dñs adipē q̄ debebat offerri i esum p̄hibuit eis, etiā noiātū adipē bouis, ouis, z capre. Adipem p̄o morticini v̄l a bestia occisi concessit eis in vsu varios, s; v̄l ad lucernas, v̄l vnctiōes extrinsecas.

Quid ergo faciūt d̄ adipe aialis mundi nō oblati, nec morticini, nec a bestia occisi v̄l dñi ē. Forte p̄ri cū v̄l dāt alienigenis ad edendū. S; Nota qz sic apposuit auḡ h̄, tñ iudei nō comedūt adipē mundi aialis, s; qd̄ offerri nō licet, ceruorum, scz d̄ mularū, z h̄mōi adipem q̄ solebat offerri

Leuitici

quō h̄ vel illō faciūt
de illo si dñs ē. Pro/
hibuit etiam eis dom̄
minus omnem esum
sanguis. Josephus autē
in eo esse moyses pu-
tauit. In q̄ elus sus-
focati tm̄ intelligit p̄
hiberi. Tamen intm̄
prohibuit esum san-
guinis q̄ etlā auem
vel feram aucupioyl
venatiōe captam vo-
luit fuso sanguine in
terrāz oporto comedi. Et addidit. Omnis em̄
ania in sanguine est.

De cōsecratōe sūmī sacerdotis z mīnoꝝ

Capitulum. XIII.

Teruz precepit

dñs moysi vt initiaret aaron z fi-
lios ei⁹ sacerdotes. Et tūc oēs q̄
de filiū aaron p̄secrati sūt. s; nō oēs postea d̄
genere ip̄ius. Cec̄ em̄ vl̄ claudus si grādīvl̄
puo aut torto naso. si gibbosus aut hernio-
sus si iugē scabē hñs vl̄ impetiginē d̄ semie
aaron erat: non poterat mīstrare nec intrare
sanctuariū. vescebant tñ panib; q̄ offerebāt
in sanctuariū. Tūc ergo moyses iuxta p̄ce-
ptum dñi aaron z filios ei⁹. vestesq; sanctas
et oleū unctionis. vitulū q̄z z arietes duos z
canistrū cū trib; generib; azyimoz. tortas sc; z
panis z q̄ collyrida d̄. laganoz crustulo. Est
aut crustulū panis q̄ fere in crustā indurat⁹
est. Et cōgregauit omne multitudinē ad osti-
um tabernaculi. In electōe em̄ pontific; as-
sensus desiderat plebs. Tradit autē ioseph⁹
qz animos populi inclinauit ad sacerdotiū
aaron in hūc modū. Dixit ei qz ip̄e seipm̄ di-
gnū sacerdotio iudicauerat. tum p̄ familiarī-
tate quā habebat cū dño. tū qz plurimū pro
p̄plo laborauerat. tū qz q̄sq; naturaliter ami-
cus sui est: sed dñs digniorē aaron iudicauit
rat. cū q̄ placuisset p̄plo: obtulit dño aaron z
filios ei⁹. Quōq; lauisset eos aq̄s fontii z aar-
on feminalia induisset: vestiuit eū moyses
vñ. alijs vestib; q̄s p̄dicim⁹: fundesq; sup̄ ca-
put ei⁹ oleū unctionis vñxit caput ei⁹ z man⁹
ita qz p̄ barbā stillauit oleū vsq; i orā vestimē-
ti ei⁹. Filios autē ei⁹ vestiuit lineis. z balteis
cinges iposuit eis mitras. et man⁹ eoz. oleo

sanctificauit. Viniuit qz tabernaculū sancto
oleo cum omni supellectile sua. Cūq; asper-
sisset vtrūq; altare septies aquis: vñxit illud
z oīa vasa eius. labiumq; enei cum basilya
sanctificauit oleo.

De potestate offerendi eis data et accipiē-
cadi partes suas.

Capitulum. XIV.

Obtulerūtq; aa/

ron et filij ei⁹ vitulū p̄ pctō suo
sup̄ caput ei⁹ man⁹ iponētes. Quē
cū imolasset moyses: tñxit digitū in sanguie
z tetigit ex eo cornua altaris p̄ glrū z fecit d̄
eo sicut de vitulo p̄ pctō sacerdotis faciēda
p̄dicim⁹. Obtulerūt z arietē in holocaustuz.
hostiā. s; salutarē. Et fecit moyses de eo sicut
de holocaustis salutarib; fieri p̄ceperat dñs
Obtulerūtq; p̄ manus impositionē arietem
secundū. hostiā sc; cōsecrationis ipoz. Quē
cū immolasset moyses sumēs de sanguine te-
tigit extremū auricule eoz. dextrez pollicem.
manus dextre: similiter et pedis dextri. Reli-
quū sanguinis fudit sup̄ altare p̄ circuitum.
Adipē p̄o oēm z caudā: renes qz cū renicu-
lis z armū dextrum sepauit. tollēsq; de cani-
stro collyridā vñā z laganū vñū z crustuluz
vñū: oīa simul tradidit aarō z filijs ei⁹. q. d.
Accipite prātē sumēdi heca p̄plo. qdā ad of-
ferendū dño: qdā ad vsum vestrū. Qui cū te-
nerēt eas inter man⁹: supposuit moyses oib;
pectusculū. Vñ z pectusculū eleuatiōis di-
ctū ē. qz oib; suppositū fuit. in signū tñ qz su-
perior est oim̄ sapiā. Et iā p̄ eleuatiōe offerē-
tū legit sic vocatū. In pacificis em̄ z saluta-
rib; armū z pect⁹ pus eleuabāt offerētes cor-
rā dño. et post tradebāt sacerdotib; sicut per-
ptes eis assignatas. Armus p̄o dexter dice-
bat sepationis. qz in sepatione mēbroꝝ hostie
p̄mus ab ea sepabat. z qz in ptem sacerdotū
sepauit illū moyses tanq; ceter; mēbris di-
gniorē. Tradit em̄ qdā qz formatio corp̄is
aialis in vtero m̄is ab humero dextro in-
choat. Tenentes q̄ filij aaron oīa hec in ma-
nib; eleuauerunt ea corā dño z tradiderunt
ea moysi. q̄ om̄ia adoleuit dño sup̄ altare: eo
qz oblatio p̄secratiōis esset. Assumensq; vñ-
guētū. z d̄ sanguine q̄ erat i altari: admiscēs.
aq̄s fontii aspersit eos z sup̄ vestimēta eoz.
Cūq; sacrificati essent in hūc modū. reliquas
carnes arietis coxerūt aū fores tabernaculi.

Historia

z ibi comederūt eas cū panibꝫ q̄ residui fue-
rant in canistro. z quicq̄d in canistro supfuit
ex eis ignis absumpsit. In eandē modū ite-
rauit singula q̄ diximꝫ moyses .vij. diebꝫ tñ
nō vestiuūt eos: qz semel induti. vij. diebꝫ nō
deposuerūt vestes sc̄as: nec de atrio taber-
naculi sūt egressi. Quidā tñ tradūt p̄ma die
oīa vt diximꝫ fuisse p̄secuta. vij. diebꝫ p̄se-
cratiois sequētibꝫ oblatioes q̄tidie iteratas: sed
nō vnctionē. Josephꝫ p̄o dicit oīa sic z in p̄-
ma die sequētibꝫ fuisse p̄secuta diebꝫ.

De prima oblatione sacerdotū z igne da-
to de sublimi.

Capitulum. XV.

Octauo autē die

denūciauit moyses p̄lo solēni-
tate in q̄ sacerdotes p̄secrati of-
ferre inchoarēt p̄ se z p̄ populo. In p̄ceden-
tibꝫ em̄. vij. diebꝫ vices sacerdotis habuerat
moyses: z accepit ab aaron z filiis eiꝫ. q̄ pos-
tea a p̄lo illi erāt accepturi z mīstrant altari
In die octauo aggressi sunt ip̄i ministeriū
ad q̄ fuerāt ordinati: z moyses cessauit. Et
tradūt q̄dā die octauā fuisse p̄mā die anni
secundā ex q̄ egressi sunt. Et cū obijcēt eis q̄
p̄ma die anni sc̄di dictū est sup̄ tabernaculū
erectū aiunt erectionē dici p̄sumptionē cō-
secratiois eiꝫ. Preceptiqꝫ moyses ignē terre-
nū amoueri ab altari q̄ vltus fuerat his diebꝫ
qz ea die apparet eis dñs. Congregatisqꝫ fi-
liis israel p̄mo obtulit aaron. p̄ pctō suo vitu-
lū: cuiꝫ adipē renes z renūculos iposuit al-
tari igne non supposito: cetera cōbussit extra
castra. Immolauit etiā p̄ se hostiā salutarem
arietē in holocaustū: z imposuit altari s̄ sine
igne. Deinceps oblaturꝫ p̄ populo sumpsit
ab eis hostias q̄nqꝫ. vitulū p̄ peccato popu-
li. hircū p̄ peccato p̄ncipis. agnū p̄ pctō aīe
bouē in holocaustū. arietē p̄o pacificis. Tñ
in immolationē nō nisi tria d̄r immolasse. hircū
cum p̄o pctō populi. z bouē z arietē. p̄ paci-
ficus. Forte qz prius ea numerauerat: p̄ bre-
uitate illa tacuit. Et qz sepatim de pctō sy-
nagoge p̄ncipis z anime nō agebat vt p̄us q̄d
libet triū p̄ peccato populi potuit dici obla-
tum. Augustinꝫ tñ ip̄obrat l̄ram. q̄ dicit q̄nqꝫ
q̄ tñ sumpta z dicit cū illis q̄nqꝫ sumptum
agnū anniculū i holocaustū. q̄ sonat hol-
ocaustū fructuosum. Dicebaturqꝫ holocau-
stis holocaustū illud q̄ dñs aliq̄ signo vt

sibili ostendebat sibi gratū esse. Tñ autē impo-
suisset ex his aarō sup̄ altare q̄ adolēda erāt
domino separauit de pacificis partē suā ar-
mos dextros z pectora: z extendēs manus
bñdixit p̄lo. Ingressiqꝫ moyses z aaron ta-
bernaculū: z egressi iteꝫ bñdixerūt p̄lo. z cū
essent oblata sup̄ altare: z etiā cū eis iuge sa-
crificiū matutinū. egressus ignis a dño duo
rauit q̄ erāt sup̄ altare: z fuerat ē ignis iste p̄

petuꝫ vsqꝫ ad trāsmi-
grationē babilonis. Juge sacrificiū voca-
bat q̄d q̄tidie offerre-
bat. duo. s. agni. vnꝫ
mane alter vesperere.

De morte nadab z abiid.

Capitulum. XVI.

Idē die nadab

z abiid arrepti thuribullis ignē
imposuerūt alienū: desup̄ incen-
sum offeretes. Egressusqꝫ est ignis a dño. vt
ille q̄ iam erat in altari. vel aliꝫ iteꝫ veniens
de sublimi: z deuorauit. i. extinxit eos. Et ait
moyses ad aaron. Hoc est quod dñs dixit.
Sanctificabor in his q̄ appropinquāt mihi
id ē etiā i his q̄ mihi ministrāt apparebo san-
ctus nō parcēs peccatis eoz. Vocatisqꝫ mi-
sabelem z elysapham filios oriel patris aar-
ron cognatos eoz: z ait illis. Tollite frēs
vestros extra castra. Et exportauerunt eos
sicut erāt induti lineis z tyaris z sepelierunt
eos: ita vt ministri altaris sepeliunt induti ve-
stibus ministerij sui. Cū autē aaron et reliqui
duo filij eius eleazar z itamar plāgre vel-
lent fratres suos more solito prohibuit moy-
ses dicens. Oleum sanctū est super vos. no-
lite capita vestra nudare. vestes nolite scin-
dere ne forte moriamini. nō eribitis fores ta-
bernaculi. Tñ Josephus aliter dicit. qz duz
portarent hostias su-

per aram quas non
p̄ceperat dñs. sed qz
bus p̄mitus vtebā
tur subito inflamma-
ti sunt. nec valuit q̄s
q̄ eos extinguere. Iussitqꝫ moyses patrē eo-
rum z frēs postates corpora extra castra cō-
gruo honore sepelire. Dixitqꝫ moyses aaron
z filiis eius vt tollerent partes suas de hos-
tias salutaribꝫ. z oblata p̄ peccato quoz san-
guis nō erat illatus in tabernaculū z come-

Leuitici

derent ea, Et cum quererent hircū oblatū p
pccō pncipis: excusatus inuenit ē. Cūq; irat⁹
moyses sup h argueret aaron z filios ei⁹: ex
cusauit se aaron dicens, Vbi accidit qd vt
des, q, d, Ex p̄turbatōe animi factū est hoc,

De discretione ciborum, Capitulum, XVII.

Recepit domi/

p nus moysi z aaron vt traderet fi
lijs israel legē d discretōe ciboꝝ,
Ad s̄fam ei dñs cibos homini p̄cessos eis
artauit p̄pter castrinarglā eoz: cū sūma sic
cōprehēdi pōt, Animalium alia viuunt in
terra, alia in aquis, alia i aere, Item q̄ in ter
ra alia reptilia q̄ oia immunda, alia latētia,
vt talpa: que de luto nascitur, et hec omnia
immunda, Alia gradientia super terrā, De
his generalis est re
gula, Vnduz t̄m Ruminat dicit p̄pter
est quod ruminat et porcū: q̄ t̄m findit vn
findit yngulam, De gulā, findit dic p̄pter
piscib⁹ quoq; gene⁹ ralis est reglā, Vñ
dus est t̄m habēs squamas z pennulas, De
aibus nominatim expressit que immunde
essent, Hoc t̄m de aibus generaliter dictū
est, Volatile qd gra
ditur sup q̄ttuoz pe
des imunduz est nī
si crura retro habue
rit longiora sup que saltat, Tangens morti
cina eoz lauabit vestimēta sua: z immund⁹
erit vsq; ad vesper,
Etiam si necesse fue
rit vt porter quispiā
eozū mortuū, Sup
qd ceciderit h̄c q̄s d
morticinis eoz pol
luetur, tam vas ligneum q̄s quodlibet vesti
mētum: ad vesper aqua mundabunt, Vas
ficile intra quod ce
ciderit frāgei, Ciba
nī vel citropedes q̄s
strapas dicimus de
struent, Fontes s̄o
z cisterne z quelibet
maria, z semens gra
num nondum seminatum tactu eozum non
polluuntur,

Ruminat dicit p̄pter
porcū: q̄ t̄m findit vn
gulā, findit dic p̄pter
camelū q̄ ruminat,

Utputa gr̄ph⁹, et si
quid aliud simile,

Sic locusta et bue⁹
z opimach⁹, Opima
chus auis est q̄ cum
serpentib⁹ pugnat,

Pro eodē accipe cli
banū z citropedē va
sa scz terrea: quib⁹ ar
to cree tegunt in lare,
apud nos d̄z testa,

De purificatione puerpere, Capitulum, XVIII.

Didit quoq;

a dñs legē purificatōis mulieruz
talē, Si mulier pepit masculuz
immūda erit septē diebz iuxta dies sepatōis
menstrue, i. eiusdē immūdicie indicabit cur⁹
est cū separat a mūdis q̄n patit menstruz,
Intantū em̄ immunda ē q̄ quicqd̄ tāgit im
mundū reddit, cibum, lectū, vestē, sedē, Vñ
non licet alicui cōscare ei nec in lecto nec in
cibo, Octauo die circūcidebatur puer, post
septē dies inquinatōis manebat: xxxiij, dies
in sanguine purificatōis sue: ita vt oēs dies
purificatōis sue fieret, xl, qz tot diebz dicunt
physici carnez masculi formari in vtero, In
purificatione vero, xxxiij, diez licebat ei sur
gere, in domo deambulare: sed non egrediz
opari, z tangēdo nō polluebat, z licebat a
lijs cōscare ei in cibo z in lecto: sed nō i lecto,
Accedere s̄o ad tabernaculū nō poterat ni
si explet, xl, diebz Si s̄o pareret feminā: du
plicabāt p̄ores dies inquinatōis z postea dies
purificationis vt si
mul fierent, lxxx, qz id ē imūda erat duas
tot diebz format fe⁹ bus hebdomadibus
mina i vtero, Exple iuxta ritū flux⁹ men
tis s̄o diebz purifica
tōis offerebat pro
filio vl filia agnū anniculū in holocaustum
vl pullum colūbe, vl turturē p pccō, q̄a in
libidine p̄ceperat, z
erat sacerdotis, Q⁹ Hec aut oblatio etiā
si nō poterat manus purificatio dicebat,
ei inuenire agnum:
offerebat duos turtures vl duos pullos co
lumbaz, altez in holocaustū p puero, altez
p pccō suo: vl p originali filie, qz filio in cir
cuncisione dimissum erat, Hebrei t̄m nō ha
bere paruulos peccatū tradunt, P̄ter bec
dicit iosephus p̄s
mogenitum redimī
q̄nq; siclis,

Augustin⁹ t̄m dicit q̄
p pccō pueroz offere
bāt q̄dlibet in circūci
sione dimissum plentius tunc dimittebatur,

De cognitione leprarum, Capitulum, XIX.

Egem quoq; le/

i p̄ tradidit eis dñs, Sūt ac q̄s
b 4

In quatuor genera lepre in cute, in capillis, in veste
 in domo. Leprosus cognoscitur si fu-
 erit in eo albus, id est pallida albedo, vel
 pustule vel cicatrices: magis si fuerit alba, vel
 ferruginea, ita quod si locus lepre huiusmodi sit
 carne relicto, vel si mutati fuerint capilli in
 candorem, et solito tenuiores. Leprosus pro
 in capillis alopecia dicitur fluentibus capillis.
 Si in caluitio vel re-caluitio albus vel
 rufus color inuenitur fuerit: plaga lepre est.
 adducto itaque leproso ad sacerdotem: sine
 cuius arbitrio non excludatur, si lepra non
 dum et perspicua fuerat recludebat eum in do-
 mo sua septem diebus. Quibus explevis non
 creuerit lepra, iterum recludebat eum alijs
 vii. quod si necdum lepra increuerat munda-
 bat eum, mundum iudicabat, quia scabies
 erat. Et lauabat hunc vestimenta sua: et mu-
 dus erat. Cum pro perspicua erat lepra, se-
 parabat ad arbitrium sacerdos, et habebat
 vestimenta dissuta, et facillima ad induendum
 vel eueniendum, vel solam vestem extrinsecam ut sic cognoscere, et caput
 nudum ut posset agnosci, et os veste protectum ne
 fetore loquendo diffunderet: et habitabat solus
 extra castra, ita ut a mortuo nihil differre vi-
 deret. Patet ut dicit Iosephus illos irrisibiles
 quod dixerunt moysi lepra fatigatum, et similitum
 electorum ducem factum venisse in chanaanem cum eis
 cum ita quasi misericors circa leprosus habitus
 sit: quod tunc maxime misericordia indigebat. Leprosus pro

Patet ex his quod de di-
 uersitate lepre dicitur:
 quod non omnia ad formam acci-
 pi possunt. Dicitur.
 Inuenimus quinq[ue]
 species postquam de ho-
 minum lepra, aut in cor-
 pore sit cicatrix et si-
 gnum albedinis, et fit in
 cute et corporis conta-
 gio lepre, aut efflorescit
 efflorescit lepra, et con-
 teget omnem cutem conta-
 gio lepre a capite usque
 ad pedes eius, vel
 in carnis cute fit vlcus
 et sanctus, et fit in loco
 eo ipsius vlcis cicatrix
 alba. Aut in carnis
 cute fit adustio ignis
 lucida alba, aut cum
 rubore candida. Quinta
 species cum viro aut muliere
 fit in capite aut in barba
 contagio lepre. Ultima
 cum fit in caluitio vel
 in recaluitio contagio
 lepre rubicunde: quod est
 lepra efflorescit in
 caluitio, vel in recal-
 uatione.

Quedam vestis erat
 quod aperturam a capite
 usque ad umbilicum
 cum habebat, et quis
 huiusmodi nastulis clau-
 debatur.

vestis lineae vel lancee, vel pellis erat macula
 albida vel rufa, huiusmodi superficie relicto: quod cor-
 rosiva est, quod cum apparebat: considerabat eam sacer-
 dos. Si perspicua erat lepra: oburebatur
 vestis, si dubia: recludebat septem diebus. Si
 creuerat macula: adiudicabat lepre, si non cre-
 uerat: abluebat vestem, et recludebat alijs, vii.
 diebus. Si adhuc dubia erat: rubebat illud a
 solido. Si iterum albi macula apparebat
 lepra volatilis erat: et conurebat vestem. Si
 pro silis macula corrosiva apparebat in do-
 mo: prius percipiebat sacerdos omnia de domo
 efferi, consideransque vallulas in pariete pal-
 lore vel rubore deformes, et humiliores sup-
 ficie relicta, claudebat ostium domus, vii. dies
 bus, post quod si inueniret creuisse lepra: sube-
 bat erant lapides leprosi: et perijci extra ciuita-
 tem et domum radi intus per circumiectum et pulue-
 rem rasura spargi extra castra vel extra urbem
 in loco immundo, et alios lapides substitui in
 domo: et luto alio liniri domum. Quod iterum
 dicitur macula: lepra pueras est, et destruet
 domus: et ligna et lapides et puluis extra op-
 pidum perijci in locum immundum.

De purificatione leprosi.
Capitulum. XX.

Modus si leprosus

mundabatur: reuocabatur ad communem
 habitacionem
 sic Veniebat usque ad
 eorum introitum castra
 rura vel oppidum: habes
 secus duos passerem
 viuos quibus licitum erat
 vesci, lignum cedrinum,
 et isopum et vermiculium,
 filium, scilicet coccineum
 um, et aquas viuentes
 in vase fictili, occur-
 res et sacerdos: im-
 molabat passerem vi-
 num stillas sanguinis
 ne super aquas: aliumque
 scilicet viuum ligans filo coccineo cum isopo in sum-
 mitate ligni cedrini: quasi faciens asporum
 tingebat illud in aquis rubricatis asperges
 hominem septies: dimittebatque passerem viuum
 auolare in agrum. Cumque lauisset homo vestimen-
 ta sua radebat omnes pilos corporis sui, et lotus
 aqua ingrediebatur castra: ita purgatus et

Leuitici

maneret extra propitium tabernaculi, vii. diebus, iterumque die septimo rasis omnibus pilis corporis etiam supercilijs, locisque vestibus et corpore die, viii. tollebat duos agnos immaculatos et ouem anniculam, et tres decimas similem spersit oleo, et oleum sextarium: et offerebat omnia ad ostium tabernaculi. Tunc sacerdos imolabat agnum unum pro delicto. Et sumens de sanguine ponebat super extremum auricule dextre hominis: et super pollicem manus dextre et pedis, et de oleo sextario mittens in manum sinistram, et tingens pollicem dextrum in eo aspergebat septies super tabernaculum. Reliquum olei quod erat in sinistra fudebat super extremum auricule dextre hominis, et super pollicem manus dextre et pedis dextrum, super sanguinem quem prius infuderat: et super caput eius. Et rogabat sacerdos pro eo faciens aliquam speciem institutam ad honorem, et pro sacrificio faciebat pro peccato, et pro imolabat holocaustum cum libamentis suis: ponens illud in altari. Et nota quod proprie distinguit sacrificium pro delicto cum sanguine linitus est homo et sacrificium pro peccato: quod quod nihil ei factum est. Unde moyses dicit hic quod distinguunt ista gerere ad sacerdotem hostiam pro delicto sicut pro peccato. Cum ei distinguit agnum pro delicto, nec distinguit quod aliorum pro peccato, et quod in holocaustum fieret, inuit in arbitrio sacerdotis esse de agno et oue, ut alter pro peccato, alterum holocaustum faceret quod vellet. Quasi manus eius hec inuenire non possit, agnum tamen pro delicto et oleum sextarium non minuebat, quia ex his purificabat hominem. **De viro spermatico et muliere emorroissa.**

Capitulum, XXI.

Princeps addidit

Deus de viro patiente fluxum seminis: quod tunc iudicatur huiusmodi vicio subiacere si per momenta adhaerit carni, et coereuerit fedus humor seminis, quod licet nolens effundit ex corruptione. Talis immundus immundum reddebat quod tangebat, lectum suum, vestem suam, sedem suam, etiam sagitta super quod sedebat, et straturam asini. **Sagma asini id est sel la eiusdem.** Vas ficile quod tangebat frangebatur, lignum autem lauabatur, quod tangebat lectum eius, vestem eius autem sedem, vel super quem ipse saluam iaciebat, lauabat vestimenta sua et erat immundus versus ad vespere. Cum autem sanatus fuerat numerabat septem dies post mundationem suam: et locis vestibus ac corpore in aquis viuiculis mundus erat. Die autem viii. offerebat par turturum aut duos pullos columbarum, et faciebat sacerdos alter pro peccato: alter in holocaustum. Eadem lex erat immunditatis purificationis de muliere patiente fluxu sanguinis ex morbo. **Sicut et eius de immundicie erat mulier menstruata. Sed non purificabat solent. Sufficiebat ei spatium cum vestibus abluit. Morbide enim immundicie pro peccato est solent accidere, et ideo pro peccato salutare menstruo: quia naturale est, et non ad menstruatam dicitur hic immundum septem diebus, et purificationem ei dedit quod de ignorantem accedente intelligendum est. Infra vtriusque perimendum dicitur, quod dicitur est si fiat ex industria. Hec mirum quod etiam legitime cognoscere uxorem: voluit deus lauare vestem et omne corpus, et esse immundum versus ad vespere. Et de uxore eodem modo.**

De vitula rufa et hircio apompeo et cineribus asperisionis.

Capitulum, XXII.

Tradunt hebrei quod si quis dormierit cum muliere prima die sui menstrui. Et si puer inde concipit et vixerit, infra decem annos leprosus erit. Si vero secunda die menstrui tunc infra, et sic versus ad, vii. dies, offerebat, quod non pro peccato est.

Unde et mulieri emorroisse a deo dicitur esse postquam sanata est. Vas de amplius noli peccare, dicitur, et stigat. Per quod patet, quia pro peccato suo morbo ei acciderat.

Terum locutus ē

I dñs ad moysen, Loqre ad aaron
 ne omni tpe ingrediat sanctuariū
 quod est intra velum ne moriat, quia in nu
 be apparebo super o
 raculum: nisi fecerit
 hec que sequunt, nō
 est intelligendum vt
 quotiens vellet in
 trare: faceret hec et in
 traret sed tñ decima
 die septembris intra
 turus, prius tamen
 hec faceret. Hec dies
 solēnis erat in israel,
 et dicebatur dies ppli
 tiatōis propter cau
 sam predictam. Vel
 qz agebat ea die cō
 nis expiatiōis, sicut
 dies iouis sancta: q
 scñm chrīstima cōfici
 Et p peccatis tot⁹ anni cōmunib⁹ vel igno
 rat⁹ ea die oblatio fiebat. Dicebat etiā dies
 afflictōis, qz ea die ieiunabāt hoies et iumē
 ra, etiā pueri septennes, et agebat ea die me
 moria mortuoz. Dicebat etiā dies expiatio
 nis, qz ea die purificabāt totū tabernacul⁹
 et altaria p sanguinis aspersionē a cōtagijs q
 p traxerāt p annū ex peccatis ministrantiū.
 Ea die tollebat summ⁹ sacerdos de pprio vi
 tulam rufam, trimam, immaculatā q nō tra
 perat iugum. Nec turbemur si qñqz vitul⁹
 nomine, quia in feminino genere tñ intelli
 gendū est, quia pro peccatis fragilitatis of
 ferebat. Sumebatqz ab vniuersa multitu
 dine duos hircos p peccō: et arietē in holo
 caustū. Cūqz lauisset se induebat lineis tñ
 fm ritū minor⁹ sacerdotū, oblatiqz animalī
 bus: facta qz oblatione vel oratione ppria p
 se et p domo sua statuebat duos hircos in
 ostio tabernaculi, mittebatqz sorte sup vitū
 qz q sciret quis esset dñi: et qz populi fieret.
 Nec est credendū quibusdā q dixerūt ideo
 mitti sortes vt sciret quis dño immoland⁹
 esset et qz diabolo: mittendus ei in solitudi
 nem cū peccat⁹. Lex em̄ immolare nisi deo
 nō admittit. Sane cur⁹ fors exibat: dño of
 ferebat illū p peccato populi, et forte hic of
 cebat pprie pro peccato. Cuius fors exibat

pplo reseruabat viuentem, immolabatqz vi
 tulam rufam p peccato suo et dom⁹ sue, et tol
 lebat de sanguine hirci et vitule, et thuribus
 lum plenū pzinis, multūqz tollens tymia
 matis: intrabat vltra velū, tantū imponēs
 tymiamatis: vt nebula vapor operiret ora
 culum: ne forte visa maiestate dñi moreret.
 Aspergebatqz septies digito de sanguine co
 ram ppriatorio ad orientē. Eodē etiā nume
 ro aspergebat pauimentū. Simili qz asper
 sione septena expiabat sanctuariū exterius et
 pauimentū. Fundebatqz de eodē sanguine
 super cornua altaris aurei: et aspergebat il
 lud septies digito, expians ita totum taber
 naculū et altare ab immūdijs filioz israel:
 et a cunctis pvaricatiōib⁹ eozū, id est conta
 gio qd cōtraxerat positū in medio peccatiū
 tabernaculū. Nullusqz erat cū eo in tabna
 culo cū ipm expiabat. In quē modū etiā se
 mel in anno lauam⁹ altaria vino. Nota qd
 hic legit sacerdotē egredi de oraculo ad al
 tare, et sic patet: quia erat extra. Nec potest
 dici eum egressum ad altare coram taberna
 culo, cum dicatur hic ad altare quod est cor
 ram dño. Post hanc expiatiōem egrediebāt
 sacerdos ad hircum viuentē: ponēs qz vitāqz
 manū sup caput eius, cōfitebatur generalit
 ter omnes iniquitates filioz israel, et impre
 cans eas capit⁹ eius, ponēs etiam vt tradūt
 quidam chartam inscriptam peccat⁹ popu
 li sup caput eius, mittebat eum in desertum
 per hoīem ad hoc paratū. Tradunt hebrei
 quorundā paruulos tribualiter ad hoc pa
 rari, id est de tribu ad hoc deputata: medici
 naliter eis splene subtracto, vt sic expiatus
 esset populus a peccatis illius anni: qz p ig
 norantiā vel fragilitatē cōtraxerat q secum
 ferebat hircus. Qui quia mittebat nō redi
 turus, apompeius grece, latine emissari⁹ di
 cebatur. Cum autē deduxerat aaron homi
 nem cū hircō extra castra: redibat ad taber
 naculum testimoniū, depositisqz vestibus li
 neis in quib⁹ expiauerat sanctuariū, et emise
 rat hircum, lauabat carnē suam in loco san
 cto, et induebatur vestibus suis scz pontifi
 calibus et p̄ciosis, et offerebat arietē in holo
 caustum: et adipēs vitule et hirci pro pecca
 to: renēsqz cū renunculis. In hunc modum
 et p̄tifer euāgelic⁹ in aspersione basilice quā
 dedicat quasi in expiatione lineis et minorī
 bus vitur indumentis, Etia in sabbato ba

Leuitici

ptimali in cōsecratione fontium, et in merore
sione cathecuminoꝝ, cum scz transferuntur
peccata eozum: vt tñ similiꝝ indumentꝝ, Cū
autē his peractis ad ministraciones accedit
e laris pontificalibus et p̄ciosis vestibꝝ in-
fulatur. Vitulum autē et hircum de quozū
sanguine facta est expiatio ferebant extra ca-
stra, z cōburebant igni tam pelles q̄ carnes
eozum z simi. Projiciebatq; ea sacerdos in
ignem qui illa vorabat muratis p̄ioribꝝ ve-
stibus et resumptis p̄ijs, lignum cedrinū,
isopum, et coccū b̄is tinctum, quia hec in pu-
rificationibꝝ valebant, z tūc rediens lotus ve-
stibus et carne sua ingrediebatur castra, et im-
mundus erat vsq; ad vesperum. Sed z ille
sacerdos qui remanebat ad ignē: vt cōsumi
faceret omnia vsq; ad cinerē, nō nisi lotus ve-
stibus z corpore intrabat castra: et immun-
dus erat vsq; ad vesperū. Sed et tertius sa-
cerdos qui colligebat cineres reseruans ad
aquā aspersionis, nō nisi lotus intrabat ca-
stra: z immundus erat vsq; ad vesperum. Et
his cineribus fiebat aqua aspersionis: qua
per totum annū, purificabant immūdi. Cū
difficile est rōem inuenire cum hic cinis fie-
ret ad purificādos immūdos, cur illi qui eū
tracabāt vt dictum

est immundi erant, Cum et iudei proꝝ
cum etiam dominus sus de hoc responde-
hoc sacramentū qua re se nescire fatentur,
si sanctissimū: religio nec gamaliel aliquid
nem victimē appeller hic eos doceat,
Sed et qui caprum
dimiserat, als duxerat in desertum immun-
dus erat. De quo tamē facile est inuenire rati-
onem, et est verisimile hos cineres factos
annuatim: vt mō sit chrisma. Quidā tñ he-
brei dicūt eos valuisse z durasse p̄ plures an-
nos: nec factos nisi cū deficiebāt.

De purificatione immundorum,
Capitulum, XXIII.

Is cineribus

b purificabant immūdi in hūc
modum. Si quis tāgebat ca-
daver hominis mortui in ta-
bernaculo, vel in agro occisi, aut p̄ se mortui
vel sepulcrū eius: immundus erat septē die-
bus, Tabernaculū in quo mortuus est ho-
mo: et vniuersa que ibi erāt vasa immunda

erant septē diebus. Tollebatq; vīr mūdus
cineres cōbustionis: mittensq; super eos aꝝ
quas vinas, tingebat ex eis isopū: z asperge-
bat ex eo die tertio z septimo tentoriū, z oꝝ
mneꝝ supellectilē, z homines huiusmodi cō-
tagione pollutos: z lotus vestibus z corpo-
re mundi erāt. Si die tertio nō fuerat asper-
sus immundus die septimo nō mūdabatur.
Si quis autē sic nō expiabat peribat de me-
dio ecclie, qz polluebat sanctuariū, id ē an-
ma eius p̄ibat de israel: qz peccabat, z arce-
batur ab ingressu loci sancti. Sed et ille q̄
purificabat immundū aqua h̄mōi, quia tes-
tifierat cineres, lauabat vestimēta sua, z im-
mundus erat vsq; ad vesperū. De immūdi-
cū s̄o quibꝝ erat immundꝝ homo per diem
tñ, vt p̄pter illusionem nocturnā, vel qz dor-
miserat cum vxore: nō credimꝝ hominē his
cineribꝝ expiātū, sed ad minus de immundū
cia septē dieꝝ, quia die tertio z septimo legis
facienda expiatio talis. De expiationibꝝ que
fiebant cum muneribꝝ oblati, vt supra de
leproso dictum est, z de vīro spermatico et
m̄liere sanguinaria, quia legis eos numeras-
re septē dies z octaua purificari, credimꝝ die
tertia z septima h̄is aquis expiatis.

De personis exclusis a matrimonio,

Capitulum, XXIII.

Radidit etiā do-

t minꝝ filijs israel multitudinē p̄ces-
ptozum recapitulādo predicta, z
supaddendo noua, de quibꝝ non nisi illa p̄-
strinximus q̄ ad intelligentiā lectōnis sacre
scripture sunt necessaria. Sane, phibuit dñs
ne hō ad domesticam sue carnis accederet,
nec reuelaret turpitudinē eiꝝ, i. discopiret z
intraret pudēda ip̄i. In p̄moꝝ q̄ de parētū
cōiugio p̄pter hoim raritātē: solū duas p̄so-
nas exclusit dñs a cōiugio dicēs, Propter h̄
relinquet hō patrē z matrē, i. nec filiꝝ
nec patrē filia copulabit. Sub lege s̄o plu-
res excepit, q̄ sunt fere, xij, mater, nouerca, so-
roz, neptis, amita, matertera, vxor patrui, nu-
rus, vxor fratris. Sz
hec determinationē Si emꝝ quis habēs
recipit, puigna filia vxorē mortuꝝ fuerit,
p̄uigni, vl̄ puigne nō suscepta inde ple,
sozoz vxozꝝ, paucas frater eiꝝ duxit eā: et
tūc exclusit: vt mul- inde fratri defuncto
tiplicarētur hoies: semen suscitauit,

et replet terram Sub gra plurime excludit
vbi continentia locu bz, et est bec phibitio cotu
gij. A fornicatioe em ois mulier excludit.

Catalogus quorundam preceptorum
Capitulum, XXXV.

Vitum quoque cum

C masculo et iumento sub intermis
natiōe mortis phibuit, ne etiam
colligeret spicas vel racemos remanentes, nec
grana decidētia: sed relinqueret ea pauperibus
terre, nec opus mercenarij retinere usque ma
ne, nec accipere personas, diligi amicum sicut se
psu precepit, vbi, lxx. primum ponit Somnia
auguria, diuinationes obseruari, phibuit, nec
agrum feri diuerso semine, nec iumenta diuer
si generis facere col
re, nec veste ex duo
bus texta idui, nec co
mam in rotundum tor
deri, nec barbaram ra
di, nec carnes suas su
per mortuo icidi nec
figuras aliquas aut
stigmata in carne sua
fieri, cum quibus et simi
libus ad hanc subintel
ligeudum est in ritu gentium et maxime egypti
orum cum quibus habitauerat. Nam et dauid le
gitur mulam habuisse super quam posuit est Sa
lomon: et delatus ad fontem geon ad inungens
dum. Sed egypti omnigenorum veneras mon
stra deorum, et in honore diuersorum deorum que pu
tabat talibus pesse, diuersa semina in agro, di
uersas materias in veste sociabat, diuersos etiam
am cincinnos capitis diuersis dijs sacrificaba
bat. Unde et in principio horum preceptorum dixit dominus
Juxta consuetudinem terre egypti in qua habitastis
non facietis, iuxta morem regionis ad quam in
troducam vos non ageritis, Addidit etiam specia
le preceptum cum intraret terram repromissis: ut
auferreret proutia arborum que plantaret Quod quod
expones subdit, poma que germinant immunda
erunt vobis, Hoc tamen non est in hebreo, Et videtur
velle quod fructus terram primorum annorum imundus es
set et abijciendus, fructus quartum anni scilicet domino
et ceteris pauperibus, sed in quinto anno et dein
ceps domini sui essent et esibiles.

De tribus generibus panum,
Capitulum, XXXVI.

De euentia quo

A que eorum que hic in leuitico tradunt scilicet
enduz est, sacerdotes habuisse tria
genera panum, panes scilicet sacerdotales, leuiti
cos, et laicos, Sacerdotales erant panes pro
positionis que de publico sumptu fiebant: que
non licebat edere nisi solis sacerdotibus, Pa
nes leuitici que et offertorium, quibus soli de gene
re leuitico vescerant, Etiam que propter maculam
non poterant ministrare et filias familias: sed non
vitiorata, vel vidua vel repudiata: nisi necessi
tate rediret ad domum patris: ut esset quae
si filias familias.

His non vesceratur
aduena inquilinus
mercenarius sacerdo
tis, verna tamen empti
cius ipsi velci poter
rat, Laici, tamen comunel
quibus quicumque pos
terat velci.

Aduena generaleno
men est continens pegri
num: que tamen pertrahit
et inquilinum qui cum sit
de eadem regione, man
sione tamen producit.

De sanctimonia sacerdotum,
Capitulum, XXXVII.

De sanctimonia

D quoque sacerdotum agens dominus, prius
modo de minoribus sacerdotibus agit:
ne comminarent in mortibus civium suorum, nec
etiam principis populis: nisi tamen super matrem et
patrem, filio et filia, fratre et sorore virgine, ne
scilicet lauerent vel sepelirent, vel plagendo tan
gerent mortuos alios, nec alijs tamen phibitas
eis interdixit vitiores, sed nec habere concu
binas, nec in vitorem ducere sortum, nec an
cillam, nec captiuam, nec viduam, nec repu
diatam, nec eas que de cauponibus et pan
docibus, id est apothecis venalibus vitam agunt
Pontificem vero ad nullum oino mortuum in
gredi voluit, Unde et dominus papa nullis ex
equijs interesse dicitur, Nec vitorem ducere
nisi virginem: et tamen de populo suo, Sed nec
parochia domini pape muros vrbis ex
dit, In comune vero precepit ne sacerdos in
diebus vicis sue cum ministrare deberet vitum
biberet, aut omne quod inebriare potest vit sciret dis
cernere inter sanctum et phanum, mundum et im
mundum, et doceret filios israel legitima ter
re que locutus erat dominus, et ne sacerdos di
quos imundus esset accederet etiam ad tangens
da ea que offererent filij israel, Patet quod si la

Leuitici

terdos euangelicus quidie ministrat: assiduaz debet habere mundicia. Addidit quoque doctores de solennitatibus legalibus. Sed quia numerus diffinitur, et nos ibidem de illis persequemur. Prima die septembris festum tubarum vel clangoris

pro liberatōe isaac: quod cereorum dicitur. Decima die eiusdem mensis festum purgationis, quod cum fecissent vitulum: orante moysen purgatus est eis deus. Unde die festum scenophegie, quod est festum tabernaculorum, quod est festum patris. Cum enim patri ascribatur potentia: magna fuit potentia dei quod vestes eorum non sunt attrite per XL annos, sed habet modo alia festa phurium, id est sortium, quod fors in contrarium cecidit, ut in Heister legitur, quod se occisuros occiderunt. Encenia tria, id est, dedicatōes. In autumno quod fecit salomō. In vere quod zorobabel, alijque reuersi de babilone. In hyeme quod fecerunt machabei, de quod in euangelio. Facta sunt encenia in hierusalem et huiusmodi erat.

De pena blasphemie.

Capitulum, XXXVIII.

Ece autem egres-

sus filius mulieris israelitis quem pepererat de viro egyptio, surrogatus cum viro israelita blasphemauit nomen dei israel maledicens ei, quem moyses reclusit in carcerem donec super hoc consulisset dominum, qui ait ad moysen Qui maledixerit deo suo: omnes qui audierint ponent manus suas super caput eius: quasi contra ipsum testificantes, et eductum extra castra omnis multitudo lapidabit eum, siue ciuis sit aut aduena.

De talione legis date.

Capitulum, XXXIX.

Abintulit quo-

que dominus de talione, ut qui lederet hominem in eundem modum lederet qui leserat eum, scilicet ut redderet animam pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, fracturam pro fractura, luum pro luum, adustionem pro adustione. Nota: quod talio non erat in iniurijs rerum: sed in lesione tantum corporum, quia furta restituebant in duplum vel quadruplum, Determinabaturque ta-

lione per necessitatem, ut ledens mulier virum in virilibus puniebatur manu, quod virilia non habet, et vir ledens mulierem pregnantem faceret abortiuum nondum animatum: mulctabatur pecunia. Incertum est autem virum talio extendere versus quod ad iudicem, vel circa iniuriam tantum haberet locum. Quod vero iniuriatus sine iudice posset vel cisci: forte inde haberi potest quod ad ciuitates reus fugi fugiebat homicida non volens: ne interficeret a primis occisi.

De obseruatione iubilaei anni.

Capitulum, XXX.

Dedit etiam do-

minus de obseruatione iubilaei, quod se primam septimanam hebdomadae annorum sequebatur, ad cuius praesignationem septem annis praecedentibus tradunt quidam: in singulis neomeniis clangebant tubis, et vii diebus tantum nisi annum solennizabant clangentes tubis. In libro tantum Numeri legitur quod clangeret tubis vii mense, id est, die, in vniuersa terra. In hoc anno omnes distractiones reus ad praesentios redibant possessores, propter domos quae erant in urbibus muras, quod si primo anno venditoris venditori redime re licebat, exceptis domibus leuitarum, quae in quocumque essent loco in iubilaeo redibant. Eodem anno quiescebat terra et debita, eodem anno seruus liberi dimittebatur. Nam licet essent contra iubes: tamen voluit eos dominus seruitij scemate castigare, propter transgressiones legum. Iosephus dicit, quod in iubilaeo conueniebant venditor agrum, et emptor: et reputantes fructum et expensas in agrum factas: fructibus exuberasse copertis venditor recipiebat agrum, si vero expense transcederent: hoc quod de erat recipiebat emptor, et a possessione discedebat. Hac tamen computatione fieri licuit infra annum iubilaeum, nedum in ipso si venditor plus vellet reuocare quod vendidit. Littera leuitici videtur velle quod iuxta numerum annorum versus ad iubilaeum maiori minori venditor iubeat agrum vendi ne venditor quare si modum venderet, et plurimi anni superessent versus dum reciperet quod vendiderat, et ne grauaret emptor, si multo emeret quod in primo amissurus erat. Determinata quoque fructuum reputatione et expensarum infra iubilaeum addit, quod si venditor quod superit expensarum reddere non poterit: habeat emptor agrum versus ad iubilaeum. In ipso enim omnis venditor redibat ad praesentios possessorem, Terram autem sic voluit dominus vendi ab-

Historia

eis sub cōditione receptēdī. qz sua erat z non
ipoz. Alienigenas tñ seruos voluit eos i p
petuum possidere.

De benedictionibz z maledictionibz.

Capitulum. XXXI.

Illium precepto

C rū obfuatoribz pmissit dñs bñdī/
ctiōes suas dices. Dabo vob plu
nias tpsbo suis zc. vbi. xxx. clausule pmissio
nā inueniunt. Transgressoribz sō longe plu
res ingeminat maledictiōes.

De decimis z votinis.

Capitulum. XXXII.

De decimatione

I animalū qd decimū vel nascen
do vel numerādo veniebat. dño
sanctificabat. nec mutari licebat in mel^o vel
deterius. Silr animal qd vouebat dño non
licebat immutari. siqz qd vouerat imutaret
z votinū z immutatū erat dñi. Sed distin
guendū est de hmōi votis. Aliqñ em sic ex
voto aliqd sanctificabat dño q anathematis
zabat: illud nō poterat vendi a sacerdotibz vl
alienari. Quāqz nō sic obligabant votina: s;
poterant vendi a sacerdote determinato p̄cio
fm utilitatē q ex his poterat puenire. siue es
set aial vel fund^o. Qui tñ voto dederat si vo
lebat illud emere supra estimationē. p q alij
daret adderet quintā eius p̄te. Nō ideo ē sta
tutum. ne q vouerat ad recipiendū qd voue
rat aspiraret. q̄i penitētia ducit. ne etiā digni
orem alijs se putaret in emptione eius rei: qz
eam dederat.

Historia numeroz.	ca. j.
De excubijs circa tabernaculū.	ca. ij.
De cōmutatiōe p̄mogenitoz p leuitis.	ca. iij.
De etate ministrantiū in tabernaculo. Et de differētia ministroz.	ca. iij.
De q̄ tā mō reddēdī rem alienā.	ca. v.
De iudicio zelotypie.	ca. vj.
De sanctimonio nazareoz.	ca. vij.
De benedictiōe sup populū.	ca. viij.
De oblationibz. xij. dierum in dedicatiōe ta bernaculi.	ca. ix.
De cōsecratiōe leuitari.	ca. x.
De his qui non possunt facere phase primo mente vt faciāt secūdo.	ca. xi.

De tubis argenteis et modo clangendi fa eis.	ca. xij.
De recessu israel a mōte sinai.	ca. xij.
De electiōe. lxx. sentoz.	ca. xliij.
De datione carniū z ira dei sup eos.	ca. xv.
De plaga marie z causa lepre.	ca. xvj.
De. xij. exploratoribz.	ca. xvij.
De murmure populi. p q̄ per. xl. annos i des serto peccerunt.	ca. xvij.
De lapidatiōe colligentis ligna in sabbato. capitulum.	ca. xvij.
De scismate chore: datban z abyron et pla ga eorum.	ca. xvij.
De exustione ppli extincta p aaron.	ca. xvij.
De virga aaron q̄ nocte. vna fronduit floru it et peperit nuces.	ca. xvij.
De reditu in cades in. xl. anno.	ca. xvij.
De morte marie z aq̄e p̄dictionis.	ca. xvij.
De circūitu idumee.	ca. xvij.
De morte aaron.	ca. xvij.
De victoria p̄ votū anathematis.	ca. xvij.
De spente eneo p̄ ignitos sp̄etes.	ca. xvij.
De scopulis torrentiū q̄ gestierūt.	ca. xvij.
De cantico ad puteū.	ca. xvij.
De morte seon regis amorreorum. et og rez ge basan.	ca. xvij.
De itinere balaā z q̄ locuta ē ei asina.	ca. xvij.
De arilotheli balaā z ei ^o p̄phetia.	ca. xvij.
De amore mulierularuz initiatus est israel beelphegor	ca. xvij.
De zelo phinees.	ca. xvij.
De scōs numerus bellatoz.	ca. xvij.
De iure successiōis hereditarie.	ca. xvij.
De substitutiōe iosue.	ca. xvij.
De libamintibz.	ca. xvij.
De iugi sacrificio.	ca. xvij.
De sabbato z oblationibz eius.	ca. xvij.
De neomenta.	ca. xvij.
De phase.	ca. xvij.
De pentecoste.	ca. xvij.
De festo tubarum.	ca. xvij.
De festo p̄pitiarionis	ca. xvij.
De scenophegia.	ca. xvij.
De votis.	ca. xvij.
De destructiōe madiāz p̄ de diuisiōe.	ca. xvij.
De sorte duarū tribuū z dimidiē.	ca. xvij.
Catalogus. xl. duaz mansionū.	ca. xvij.
De vrbibz leuitaz z de suburbanis.	ca. xvij.
De matrimonio cōtribulū.	ca. xvij.